SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2360

av Runar Filper m.fl. (SD)

Trossamfundsfrågor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att stödet till trossamfunden inte ska ses som en förutsättning för upprätthållande av religionsfriheten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kristendomen bör ha en särställning bland världsreligionerna för svensk kultur och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att det statliga stödet enbart ska ses som ett komplement till samfundens finansiering genom medlemsavgifter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att stänga ned religiös verksamhet om samfundet i fråga bedöms utgöra ett hot mot svenska medborgare eller rikets säkerhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna är ett icke-konfessionellt parti som betraktar religionsfrihet som en naturlig del av det demokratiska samhället. Vi definierar religionsfriheten som individens rätt att fritt få tro på vilken gud eller vilka gudar man vill utan att för den sakens skull drabbas av negativ särbehandling eller förföljelse. När det kommer till

utövandet av religionen måste det dock finnas tydliga begränsningar. Religionsfrihet innebär enligt vår mening inte någon absolut rätt att få säga eller göra vad man vill i en religions namn.

Alla medborgare i Sverige är lika inför lagen. Religiös tillhörighet eller andra världsåskådningar ska inte utgöra grund för positiv särbehandling och religioner som gör anspråk på samhällsinflytande måste få diskuteras och kritiseras på samma villkor som politiska ideologier. Kränkning av den egna tron ska aldrig accepteras som skäl eller ursäkt till handling som bryter mot svensk lag. Våldsamheter, hot om terrorhandlingar och ett förhöjt terrorhot drabbar just nu Sverige och hotar våra demokratiska grundprinciper. Vi kan givetvis diskutera handlingen att kränka en religion, men det ska inte förbjudas. I en demokrati måste även religioner få kritiseras.

Det som dock står klart är att det inom islam finns en bristande förståelse för hur den västerländska demokratin och yttrandefriheten fungerar. Hur illa man än berörs av ett budskap är våld och uppmaningar till terrorism inte en del av demokratin. Stiftelsen Doku tillfrågade 31 moskéer om det skulle finnas ett kränkningsförbud avseende att kränka islam, och 30 av de tillfrågade svarade ja, att det borde finnas ett sådant förbud. Detta påvisar den konfliktlinje som finns mellan islam och det sekulära demokratiska Sverige.

År 1970 avskaffades lagen om trosfrid eftersom yttrandefriheten ansågs vara av större vikt. Att genom lag begränsa rätten att kritisera religion vore att vrida tillbaka klockan och ett dråpslag mot yttrandefriheten, vilken är en av demokratins grundvalar.

Det som dock står klart är att stora delar av islam inte är kompatibla med ett sekulärt och demokratiskt land som Sverige. Andra religiösa grupper som finns i Sverige accepterar i stort den ordning som gäller avseende rätten att kritisera religioner eller religiösa företeelser. Muslimska trossamfund och praktiserande muslimer behöver vara införstådda med att Sverige är en demokratisk och sekulär stat; ingen religion står över detta.

Vi har under åren drivit frågan om att införa ett demokrativillkor som även ska omfatta det statliga stödet till trossamfunden. Vid ett införande av demokrativillkor finns en risk

att samfund som inte ställer upp på dessa demokratiska grundprinciper inte ska kunna erhålla statligt stöd. Det ser vi som en grundförutsättning för att skydda det sekulära och demokratiska samhället. Staten ska inte betala ut medel till dem som inte ställer upp på de grundläggande demokratiska principerna. Tro och religion, framförallt kristendomen, är och har varit en huvudsaklig faktor i vårt samhälles utformning. Flera av svenska samhällets grundläggande värderingar har en koppling till kyrkan och den kristna tron.

På relativt kort tid har det religiösa landskapet förändrats i och med utvecklingen mot religionsfrihet. Från att alla svenska undersåtar tillhörde Svenska kyrkan fram till mitten av 1800-talet, till att idag anses vara ett av världens mest sekulariserade länder. En process som förändrat hur religiösa idéer påverkar samhället och statens relation till Svenska kyrkan och trossamfunden. Samtidigt som det svenska samhället anses vara ett av världens mest sekulariserade är fortfarande en majoritet med i något trossamfund och genom de senaste decenniernas invandring är det religiösa landskapet mer pluralistiskt än någonsin tidigare.

Däremot kan vi inte bortse från det kristna arv som präglat Sverige i tusentals år. Kristendomen är intimt sammanvävd med den svenska kulturen och identiteten. Få andra idéer och institutioner har varit lika betydelsefulla för formandet av den svenska kulturen som kristendomen och den svenska kyrkan. Det svenska språket, konsten, litteraturen, filosofin, moralen, traditionerna, arkitekturen och musiken är alla exempel på samhällsområden som varit och är starkt influerade utav det kristna arvet. Påverkan har dock också varit ömsesidig. Förhållandena, förutsättningarna och kulturen i vårt land har gjort att den svenska kristendomens historia innehåller vissa särdrag i jämförelse med andra kristna länder.

Många kristna högtider och traditioner är fortfarande en självklar del av vår nationella kultur och utgör viktiga inslag även i många icke troendes liv. Att känna till och förstå det svenska kristna kulturarvet är en viktig nyckel till att förstå vårt lands historia, kultur och samtid. Bevarandet av det kristna kulturarvet är således en angelägenhet för alla svenskar, oavsett trosuppfattning. Kristendomen har således, i kraft av sin historia, en särställning i förhållande till andra religioner i Sverige.

Statligt stöd till trossamfunden

Statsbidraget till trossamfunden inrättades 1971 som en provisorisk åtgärd tills 1968 års utredning om stat och kyrka lagt fram sina förslag. Stödet gick då endast till andra kristna församlingar som inte var anslutna till Svenska kyrkan men som var anslutna till Sveriges frikyrkoråd (KrU 1971:15). 1974 utfärdades förordningen om bidrag till vissa trossamfund, och bidraget fick en mer permanent karaktär. Svenska kyrkan hade en dominerande ställning och syftet med stödet till de andra trossamfunden var att jämna ut maktförhållandena mellan trossamfunden.

År 2000 infördes lagen (1999:932) om stöd till trossamfund, i vilken förutsättningarna för statsbidrag sedan dess är reglerade. Den månghundraåriga traditionen av en nära relation mellan Svenska kyrkan och staten bröts genom olika beslut i slutet av 1990-talet och statskyrkan blev klassad som ett trossamfund bland andra. Separationen innebar även att Svenska kyrkan förlorade sin beskattningsrätt.

Riksdagen har numera röstat igenom prop. 2023/24:119 Statens stöd till trossamfund och civilsamhället – enhetliga och rättssäkra villkor, vilket innebär att lagen (1999:932) upphävs och ersätts av en ny lag om stöd till trossamfund. De stora förändringarna i stödet innebär att trossamfunden numera måste leva upp till ett demokrativillkor som syftar till att utesluta de samfund som inte ställer upp på grundläggande demokratiska värderingar.

Samtidigt har stödet till trossamfunden debatterats de senaste åren eftersom stöd givits till församlingar och samfund som inte står bakom samhällets grundläggande demokratiska värderingar. Denna problematik som funnits under de senaste åren har mynnat ut i demokrativillkor som ska tillämpas vid bidragsgivningen till trossamfund. Eftersom demokrativillkoren är en del av lagen om stöd till trossamfund är det numera tydligt vilka ageranden som ska leda till att ett trossamfund blir av med sitt statsbidrag. Detta kan gälla ageranden såsom uppmanande till terrorism, extremism eller spridandet av hatiska budskap. För oss sverigedemokrater står det klart att staten inte bör stötta verksamhet som bedrivs utifrån en odemokratisk agenda.

Demokrativillkoren är ett första steg för att säkerställa att offentliga medel inte tillfaller extremister. Samtidigt är vi övertygade om att fler åtgärder kommer att behövas – demokrativillkoren är en bra början, men det är fortfarande inte klart hur de kommer fungera i praktiken. Därför utesluter vi inte fler reformer eller skärpningar av nuvarande demokrativillkor för att säkerställa att inga offentliga medel tillfaller extremister.

Därför bör stödgivningen till samfunden för den religiösa verksamheten på sikt minska, och andelen samfund som finansieras genom medlemsavgifter, med insamlingshjälp av Skatteverket om samfundet så önskar, bör öka. Den långsiktiga ambitionen för den statliga stödgivningen på området bör därför vara att stödet i huvudsak ska bestå av avgiftsinsamlingshjälp, och stödet bör inte ses som ett sätt att upprätthålla religionsfriheten. Statens övriga stöd ska endast ses som ett komplement och inte som en huvudsaklig inkomstkälla.

Stäng ner religiös verksamhet som sprider extremism

Sverige har ett omfattande problem med trossamfund som sprider antisemitism, extremism och konspirationsteorier mot den svenska staten. Ofta har det varit moskéer som varit avsändare av dessa budskap. Enligt Säpo är våldsbejakande islamism ett av de stora hoten mot svensk säkerhet. Med införandet av demokrativillkor finns nu möjligheten att stänga av bidragskranen till extrema element, men fler direkta åtgärder behöver vidtas för att stoppa islamismens framfart.

Länder såsom Österrike har stängt ner moskéer där våldsbejakande islamism har propagerats. Problemet med extremism inom särskilt svenska moskéer är vida känt genom mediala granskningar eller andra typer av vittnesmål.

Sverigedemokraterna står bakom religionsfriheten. Varje människa i Sverige ska ha rätten att fritt utöva sin religion. Däremot innebär inte religionsfriheten att samfund eller individer har rätt att underminera säkerheten för medborgare såväl som staten. Det är inte rimligt att Sverige i religionsfrihetens namn ska tolerera samfund som direkt underminerar den svenska staten och säkerheten för svenska medborgare. Ett fundament i Sverigedemokraternas politik är att man ska vara trygg i Sverige. Detta tog sig uttryck genom Tidöavtalet och de reformer vi genomdrev tillsammans med regeringen. Ska

Sverige dock bli tryggt igen – på riktigt – behöver staten ta krafttag mot de som underminerar den svenska demokratin, eller som understödjer dem som kan tänka sig att utöva våld mot oskyldiga medborgare.

Därför bör det införas en möjlighet för den svenska staten att stänga ner sådan religiös verksamhet som utgör ett hot mot svenska medborgare eller rikets säkerhet. Vilken instans som ska ta beslut och verkställa det, samt vilka rekvisit som måste uppfyllas för att en myndighet ska kunna ta beslutet, behöver utredas grundligt, eftersom religionsfriheten och yttrandefriheten är skyddade i grundlagen. Med anledning av detta bör regeringen utreda möjligheten att stänga ner sådan religiös verksamhet som bedöms vara ett hot mot svenska medborgare eller underminerar rikets säkerhet.

Runar Filper (SD)

Mattias Karlsson Bergman (SD) *Mikael Strömberg (SD)*

Emma Altenhammar (SD)